

Bài tập về nhà số 8

Nền tảng toán học của các mô hình tạo sinh – PIMA

Chủ đề: Mô hình khuếch tán

Người giải: Võ Hoàng Nhật Khang

1 Quá trình khuếch tán - Chuỗi Markov

1.1 Chứng minh $q(x_t|x_0)$ và cách lấy mẫu

Cho chuỗi Markov $x_0, x_1, \ldots, x_T$ với

$$q(x_t|x_{t-1}) = \mathcal{N}(x_t; \sqrt{\alpha_t} x_{t-1}, (1 - \alpha_t) \mathbb{I}),$$

ta cần chứng minh

$$q(x_t|x_0) = \mathcal{N}(x_t; \sqrt{\bar{\alpha}_t}x_0, (1-\bar{\alpha}_t)\mathbb{I}),$$

với $\bar{\alpha}_t = \prod_{s=1}^t \alpha_s$. Chứng minh:

Τừ

$$x_t = \sqrt{\alpha_t} x_{t-1} + \sqrt{1 - \alpha_t} \epsilon_t, \quad \epsilon_t \sim \mathcal{N}(0, \mathbb{I}), \tag{1}$$

thay đệ quy

$$x_{t-1} = \sqrt{\alpha_{t-1}} x_{t-2} + \sqrt{1 - \alpha_{t-1}} \epsilon_{t-1}, \quad \dots, \quad x_1 = \sqrt{\alpha_1} x_0 + \sqrt{1 - \alpha_1} \epsilon_1.$$
 (2)

 $\mathsf{Sau}\ t\ \mathsf{bu\acute{o}c}$

$$x_t = \sqrt{\bar{\alpha}_t} x_0 + \sum_{s=1}^t \sqrt{\bar{\alpha}_{s+1,t} (1 - \alpha_s)} \epsilon_s, \tag{3}$$

với $\bar{lpha}_{s+1,t} = \prod_{k=s+1}^t lpha_k$ (bằng 1 nếu s=t).

Kỳ vọng

$$\mathbb{E}[x_t|x_0] = \sqrt{\bar{\alpha}_t}x_0. \tag{4}$$

Phương sai

$$\operatorname{Var}(x_t|x_0) = \sum_{s=1}^t \bar{\alpha}_{s+1,t} (1 - \alpha_s) \mathbb{I}.$$
 (5)

Tính

$$\sum_{s=1}^{t} \bar{\alpha}_{s+1,t} (1 - \alpha_s) = \sum_{s=1}^{t} \left(\prod_{k=s+1}^{t} \alpha_k \right) (1 - \alpha_s) = 1 - \prod_{s=1}^{t} \alpha_s = 1 - \bar{\alpha}_t.$$
 (6)

Vậy

$$q(x_t|x_0) = \mathcal{N}(x_t; \sqrt{\bar{\alpha}_t}x_0, (1 - \bar{\alpha}_t)\mathbb{I}). \tag{7}$$

Cách lấy mẫu: Từ $q(x_t|x_0)$, lấy mẫu

$$x_t = \sqrt{\bar{\alpha}_t} x_0 + \sqrt{1 - \bar{\alpha}_t} \epsilon, \quad \epsilon \sim \mathcal{N}(0, \mathbb{I}).$$
 (8)

1.2 Phân phối đồng thời

Cho chuỗi Markov ngược $x_T, x_{T-1}, \ldots, x_0$, phân phối đồng thời là

$$p_{\theta}(x_0, x_1, \dots, x_T) = p_{\theta}(x_T) \prod_{t=1}^T p_{\theta}(x_{t-1}|x_t).$$
(9)

Chứng minh:

Theo tính chất Markov

$$p_{\theta}(x_T, x_{T-1}, \dots, x_0) = p_{\theta}(x_T) p_{\theta}(x_{T-1} | x_T) \cdots p_{\theta}(x_0 | x_1). \tag{10}$$

Viết lai

$$p_{\theta}(x_0, x_1, \dots, x_T) = p_{\theta}(x_T) \prod_{t=1}^{T} p_{\theta}(x_{t-1}|x_t)$$
 (Q.E.D) (11)

2 Suy diễn biến phân - Liên hợp phân phối chuẩn

Cho các phân phối

$$p(x) = \mathcal{N}(\mu_x, \sigma_x^2), \quad p(y \mid x) = \mathcal{N}(\mu_y x, \sigma_y^2), \tag{12}$$

với phân phối hậu nghiệm

$$p(x \mid y) = \mathcal{N}(\mu, \sigma^2), \tag{13}$$

$$\sigma^2 = \left(\frac{1}{\sigma_x^2} + \frac{\mu_y^2}{\sigma_y^2}\right)^{-1}, \quad \mu = \sigma^2 \left(\frac{\mu_x}{\sigma_x^2} + \frac{\mu_y y}{\sigma_y^2}\right). \tag{14}$$

Chứng minh rằng

$$q(x_{t-1} \mid x_t, x_0) = \mathcal{N}(\mu_t, \sigma_t^2 I),$$
 (15)

với

$$\sigma_t^2 = \frac{(1 - \alpha_t)(1 - \bar{\alpha}_{t-1})}{1 - \bar{\alpha}_t}, \quad \mu_t = \sigma_t^2 \left(\frac{\sqrt{\alpha_t}}{1 - \alpha_t} x_t + \frac{\sqrt{\alpha_{t-1}}}{1 - \bar{\alpha}_{t-1}} x_0 \right), \tag{16}$$

biết

$$q(x_t \mid x_{t-1}) = \mathcal{N}(\sqrt{\alpha_t} x_{t-1}, (1 - \alpha_t)I), \quad q(x_t \mid x_0) = \mathcal{N}(\sqrt{\bar{\alpha}_t} x_0, (1 - \bar{\alpha}_t)I), \tag{17}$$

$$\bar{\alpha}_t = \prod_{s=1}^t \alpha_s. \tag{18}$$

Chứng minh:

Ta chứng minh $q(x_{t-1} \mid x_t, x_0)$ là phân phối chuẩn với các tham số như yêu cầu. Dựa trên tính chất Markov và $q(x_t \mid x_{t-1}, x_0) = q(x_t \mid x_{t-1})$, ta có

$$q(x_{t-1} \mid x_t, x_0) \propto q(x_t \mid x_{t-1}) q(x_{t-1} \mid x_0).$$
(19)

Ánh xạ

• Tiên nghiệm: $q(x_{t-1} \mid x_0) = \mathcal{N}(\sqrt{\bar{\alpha}_{t-1}}x_0, (1 - \bar{\alpha}_{t-1})I)$:

$$\mu_x = \sqrt{\bar{\alpha}_{t-1}} x_0, \quad \sigma_x^2 = 1 - \bar{\alpha}_{t-1}.$$
 (20)

• Likelihood: $q(x_t \mid x_{t-1}) = \mathcal{N}(\sqrt{\alpha_t}x_{t-1}, (1 - \alpha_t)I)$:

$$\mu_y = \sqrt{\alpha_t}, \quad \sigma_y^2 = 1 - \alpha_t, \quad y = x_t. \tag{21}$$

Tính σ_t^2

$$\frac{1}{\sigma_t^2} = \frac{1}{1 - \bar{\alpha}_{t-1}} + \frac{\alpha_t}{1 - \alpha_t} = \frac{(1 - \alpha_t) + \alpha_t (1 - \bar{\alpha}_{t-1})}{(1 - \alpha_t)(1 - \bar{\alpha}_{t-1})}.$$
 (22)

Rút gọn

$$(1 - \alpha_t) + \alpha_t (1 - \bar{\alpha}_{t-1}) = 1 - \alpha_t \bar{\alpha}_{t-1} = 1 - \bar{\alpha}_t.$$
(23)

$$\sigma_t^2 = \frac{(1 - \alpha_t)(1 - \bar{\alpha}_{t-1})}{1 - \bar{\alpha}_t}.$$
 (24)

Tính μ_t

$$\mu_t = \sigma_t^2 \left(\frac{\sqrt{\bar{\alpha}_{t-1}} x_0}{1 - \bar{\alpha}_{t-1}} + \frac{\sqrt{\alpha_t} x_t}{1 - \alpha_t} \right) = \sigma_t^2 \left(\frac{\sqrt{\alpha_t}}{1 - \alpha_t} x_t + \frac{\sqrt{\bar{\alpha}_{t-1}}}{1 - \bar{\alpha}_{t-1}} x_0 \right). \tag{25}$$

Vậy

$$q(x_{t-1} \mid x_t, x_0) = \mathcal{N}(\mu_t, \sigma_t^2 I),$$
 (26)

với

$$\sigma_t^2 = \frac{(1 - \alpha_t)(1 - \bar{\alpha}_{t-1})}{1 - \bar{\alpha}_t}, \quad \mu_t = \sigma_t^2 \left(\frac{\sqrt{\alpha_t}}{1 - \alpha_t} x_t + \frac{\sqrt{\bar{\alpha}_{t-1}}}{1 - \bar{\alpha}_{t-1}} x_0 \right)$$
 (Q.E.D) (27)

Võ Hoàng Nhật Khang

3 Phân kỳ Kullback-Leibler giữa 2 phân phối chuẩn

Cho $p(x) = \mathcal{N}(\mu_p, \sigma_p)$, $q(x) = \mathcal{N}(\mu_q, \sigma_q)$, chứng minh

$$D_{\mathsf{KL}}(p||q) = \frac{1}{2} \left(\log \frac{\sigma_q^2}{\sigma_p^2} + \frac{\sigma_p^2}{\sigma_q^2} - 1 \right) + \frac{1}{2\sigma_q^2} ||\mu_p - \mu_q||^2$$
 (28)

Chứng minh:

Sử dụng

$$D_{\mathsf{KL}}(p||q) = \frac{1}{2} \left(\log \frac{|\Sigma_q|}{|\Sigma_p|} - d + \operatorname{tr}(\Sigma_q^{-1} \Sigma_p) + (\mu_q - \mu_p)^{\top} \Sigma_q^{-1} (\mu_q - \mu_p) \right). \tag{29}$$

Thay d=1, $\Sigma_p=\sigma_p^2$, $\Sigma_q=\sigma_q^2$

$$D_{\mathsf{KL}}(p||q) = \frac{1}{2} \left(\log \frac{\sigma_q^2}{\sigma_p^2} - 1 + \frac{\sigma_p^2}{\sigma_q^2} + \frac{(\mu_q - \mu_p)^2}{\sigma_q^2} \right). \tag{30}$$

Rút gọn

$$D_{\mathsf{KL}}(p\|q) = \frac{1}{2} \left(\log \frac{\sigma_q^2}{\sigma_p^2} + \frac{\sigma_p^2}{\sigma_q^2} - 1 \right) + \frac{1}{2\sigma_q^2} \|\mu_p - \mu_q\|^2 \quad (Q.E.D)$$
 (31)